

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет філології та соціальних комунікацій
Кафедра іноземних мов і методики викладання
Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури**

Затверджено

Вченою радою БДПУ

Протокол № 11

« 30 » Березня 2017 р.

Голова вченої ради, ректор

I.T. Богданов

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з дисципліни
«Англійська мова та література з методиками викладання»

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література(англійська))

Бердянськ - 2017

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Зміст програми	6
3. Критерії оцінювання	19
4. Список рекомендованої літератури	21

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового вступного випробування на здобуття освітнього ступеня магістра: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література(англійська)) в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма фахового випробування - тестування.

Тест – це завдання стандартної форми, виконання якого дає можливість виявити рівень сформованості знань, умінь, навичок.

Час виконання тестових завдань – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест складається із 100 завдань, з яких – 95 тестів закритого типу (з альтернативними вибірковими відповідями в 4-х варіантах) та 5 тестів відкритого типу (самостійна відповідь на питання, на утворення логічних пар, на визначення термінологічних понять, написання міні-творів, есе та інших форм творчої роботи).

Приклад тестового завдання

4.Який підзаголовок роману «Ярмарок сусти» Вільяма Мейкпіса Теккерея?

1. «Роман без героя»;
2. «Роман з минулих часів»;
3. «Роман про снобів»;
4. «Роман Жовтоплюша».

96. Назвіть поетичні школи англійської лірики початку XVII століття та їхніх представників.

Вступне фахове випробування з дисципліни «Англійська мова та література з методиками викладання» є формою визначення рівня теоретичних та практичних знань вступників-магістрів, а також їх готовності до реалізації професійних функцій філолога та викладача іноземної мови та літератури. Дане фахове випробування має на меті встановити:

– рівень володіння практичними навичками користування іноземною мовою, що складають набуту в процесі навчання комунікативну компетенцію вступників-магістрів;

– наявність у вступників знань про теоретичні засади провідних галузей лінгвістики, а також володіння сукупністю сучасних методів та підходів до викладання мови та літератури;

– рівень знань про англійську літературу як феномен європейської і загалом світової духовної культури, в її взаємозв'язках з міфологією, релігією, мистецтвом, філософією, політикою та історичними процесами.

Під час вступного фахового випробування з англійської мови та літератури з методиками викладання рівень володіння практичними навичками користування іноземною мовою і наявність у вступників знань про теоретичні засади провідних галузей лінгвістики проводиться англійською мовою, а рівень

знань про англійську літературу та володіння сукупністю сучасних методів та підходів до викладання мови та літератури – українською.

Вимоги до відповіді абітурієнта

Вступне фахове випробування з англійської мови та літератури з методиками викладання передбачає перевірку практичних навичок писемного мовлення, визначення рівня сформованості комунікативної та методичної компетенцій. Вступники повинні продемонструвати володіння системою знань теорії і практики мови, а також сукупністю необхідних умінь та навичок для реалізації здобутих знань у майбутній професійній діяльності.

Володіння системою знань теорії мови передбачає знання основних засад історії мови, лексикології, стилістики, актуальних проблем сучасної лінгвістичної науки, загальної проблематики та методики наукового розгляду мовних явищ, а також історичного розвитку мови, що зумовлює її сучасний стан.

Вступник повинен володіти основними знаннями з англійської літератури, зокрема знати її провідні етапи й періоди розвитку, напрями, стилі і течії; ідейно-художню своєрідність творчості найвідоміших письменників, зміст і поетику їхніх творів, їх місце та значення у національному та світовому літературному процесі; основні історико-літературні праці, присвячені класичній англійській літературі, новітні тенденції в її дослідженні.

Вступники повинні продемонструвати такі основи професійно-методичних умінь учителя англійської мови:

– об'єктивно оцінювати зміст, засоби навчання іноземної мови в різних умовах; вивчати та узагальнювати досвід навчання іноземних мов;

– здійснювати конструктивно-плануючу функцію, планувати і творчо конструювати навчальний процес в цілому, а також процес навчання конкретного навчального матеріалу (лексичного, граматичного, фонетичного, країнознавчого);

– планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі, в тому числі в інтересах індивідуалізації та диференціації навчання;

– аналізувати художні твори в єдності змісту і форми;

– зіставляти точки зору літературознавців на різні явища англійської літератури, висловлювати власну думку, брати участь у дискусії;

– працювати з довідковою літературою, енциклопедіями, словниками;

– виразно читати поетичні твори мовою оригіналу.

Перелік дисциплін, що виносяться на фахове вступне випробування з англійської мови та літератури з методиками викладання

1. Практичний курс іноземної мови.

2. Практична граматики іноземної мови.

3. Історія англійської мови. Вступ до германського мовознавства.

4. Лексикологія. Стилїстика.

5. Методика навчання англійської мови.

6. Англійська література.

7. Методика викладання англійської літератури.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. Практичний курс іноземної мови Мовна та мовленнєва компетенції

Лексичний матеріал

5500 лексичних одиниць, які містять 2200 одиниць для продуктивно-рецепторного (двостороннього) володіння. Слова, утворені від відомих коренів за допомогою афіксів: префіксів *a-, after-, anti-, arch-, be-; bi-, by-, contra-, de-, dis-, ex-, extra-, fore-, in-, im-, inter-, intra-, ir-, mid-, mis-, non-, out-, over-, post-, pre-, pro-, re-, retro-, semi-, sub-, super-, trans-, ultra-, un-, under-, up-, vice-*; суфіксів і менників: *-ade, age -al, -an, -a/ence, -a/ency, -a/ent, -ar(d), -asm, -ast, -at(e), -cy, -dom, -ee(r), -er, -(e)ry, -ess, -et(te), -hood, -ic, -ice, -ics, -ie/y, i/yer, -ine/ina, -ing, -ion, -ism, -ist, -ite, -kin, -let, -ling, -ment, -ness, -oid, -or, -ory, -o(u)r/eur, -ship, -ster, stress, -th, -tion (-sion), -(i)tude, -(i)ty, -ure, -y*; прикметників: *-able, ible, -acious, -al, -(e)an, -ian, -ane, -ant/ent, -ary/ory, -ate/ete, -ite/ute, -ed, -e(r)n, -ese, -esque, -fold, -ful, -ic, -ine, -ish, -ive, -less, -like, -ly, -ous, -some, -ward, -y*; дієслів: *-ate, -en, -er, -(i)fy, -ish, ize/ise, -ute/ite*, числівників: *-teen, -ty, -th*; прислівників: *-fold, -long, -ly, -ward(s), -wise/ways*.

Фонетика

1. Система голосних звуків. Правила читання.
2. Система приголосних звуків. Правила читання.
3. Ритм. Інтонація. Основні інтонаційні моделі. Інтонація різних типів висловлювань.

Морфологія

1. Іменник, морфологічні характеристики. Категорії роду, числа, відмінка.
2. Артикль, його види. Вживання артикля.
3. Прикметник, морфологічні та синтаксичні характеристики. Якісні, відносні прикметники.
4. Займенник. Класифікація.
5. Числівник. Кількісні, порядкові числівники.
6. Дієслово. Морфологічна структура. Граматичні категорії (час, стан, спосіб). Модальні дієслова.
7. Безособові форми дієслова (герундій, інфінітив, дієприслівник).
8. Прислівник.
9. Службові частини мови.

Синтаксис

1. Просте речення. Структура. Головні члени речення. Другорядні члени речення.
2. Порядок слів. Інверсія.
3. Складносурядне речення. Сполучники сурядності.
4. Складнопідрядне речення. Сполучники підрядності. Типи підрядних речень.

Творчі завдання

Вступникам пропонується до виконання вправи як репродуктивно-продуктивного, так і комунікативного характеру. Репродуктивно-продуктивні вправи передбачають різного роду кліше: вербальних (ключові слова, логічна схема висловлювання, написання плану), вербально-наочних (написання заяв на участь у конференціях, резюме тощо).

Завдання креативного типу зорієнтовані на розвиток розумових операцій: формулювання проблемної тези, написання анотацій тексту, статті, відгуку.

II. Практична граматика іноземної мови

Речення. Структура речення. Розділові запитання. Наказовий спосіб. Питально-заперечні речення. Місце додатку в реченні. Підрядні речення наслідку. Сполучники. Короткі конструкції для згоди. Конструкція *There is/are*. Безособові речення.

Дієслово. Типи дієслів за змістом. *Present Simple (Indefinite)*. *Present Continuous (Progressive)*. Головні форми дієслова. *Present Perfect Continuous (Progressive)*. *Past Simple (Indefinite)*. *Past Continuous (Progressive)*. *Present Perfect*. *Past Perfect (Continuous)*. *Future Simple / be going to*. *Future Simple/Present Continuous*. *Future Continuous*. *Future Perfect (Continuous)*. *Aspect*.

Іменник. Множина. Злічувані і незлічувані іменники. Множина іменників. Присвійний відмінок. Артикль. Найбільш типові випадки вживання артикля із загальними іменниками. Найбільш типові випадки вживання артикля з власними іменами. Найбільш типові випадки вживання артикля з географічними назвами. Найбільш типові випадки вживання артикля з іншими власними іменами та іменниками.

Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Інші конструкції для порівняння об'єктів (понять). Субстантивація прикметників.

Займенник. Особові та присвійні займенники. Зворотні займенники. Неозначені та заперечні займенники. Кількісні займенники. Означальні займенники. Взаємні займенники. Сполучні займенники. Вказівні займенники. Питальні займенники.

Прислівник. Прості та похідні прислівники. Прислівники, які збігаються з іншими частинами мови. Ступені порівняння прислівників.

Прийменник. Просторові прийменники. Прийменники напрямку руху. Прийменники часу. Прийменники, що вказують на спосіб пересування або виготовлення. Прийменники для передачі відмінкових відносин

Числівник. Утворення порядкових числівників. Вживання числівників *hundred, thousand, million*.

Пасивний стан дієслова. Основні компоненти речення. Схема речення у пасивному стані. Причини вживання структур пасивного стану. Форми часу та виду в пасивному стані. Каузативні конструкції.

Модальні дієслова.

Непряма мова. Узгодження часів. Розповідні речення. Питальні речення. Загальне запитання. Спеціальне запитання. Розпорядження, прохання, поради і пропозиції.

Неособові форми дієслова. Інфінітив. Дієприкметник. Герундій.

Умовні речення. Речення з реальною умовою. Умова й результат, які відносяться до теперішнього часу. Умова й результат, які відносяться до минулого часу. Умова й/або результат, які відносяться до майбутнього часу. Речення з нереальною умовою. Нереальна умова у теперішньому часі. Нереальна умова у минулому часі. Результат у теперішньому часі. Результат у минулому часі. Речення з *wish*. *Wish*, яке відноситься до теперішнього часу. *Wish*, яке відноситься до минулого часу.

III. Історія англійської мови та Вступ до германського мовознавства

1. Специфічні риси германських мов:

- словесний наголос;
- спільногерманський пересув голосних;
- спільногерманське переломлення;
- закон Грімма;
- закон Вернера;
- засоби формотворення;
- аблаут;
- спрощення структури слова;
- суфікси основ у формуванні відмін;
- сильні та слабкі дієслова;
- словниковий склад.

2. Спільногерманська та класична давньоанглійська системи фонем у порівнянні:

- короткі та довгі монофтонги;
- нові голосні в давньоанглійській мові;
- рефлекси германських дифтонгів;
- розщеплення германського (*a*);
- розвиток коротких дифтонгів;
- розщеплення велярних *k* і *g*.

3. Фонологічні процеси в давньоанглійській мові та їх результати в сучасній англійській мові:

- давньоанглійське переломлення;
- палатальна дифтонгізація;
- велярний умлаут;
- *i*-умлаут;
- розвиток голосних у ненаголошених складах в історії англійської мови.

4. Іменні граматичні категорії в давньоанглійській мові (порівняно з прагерманською) та їх історичний розвиток:

- число, рід, відмінок;
- морфологічна класифікація іменників, відмінювання іменників у давньоанглійській мові та розпад у ранньо- й середньоанглійській;
- класи займенників та їх специфічні риси, розвиток артиклів;
- відміни прикметників у давньоанглійській мові та їх розпад, ступені порівняння прикметників.

5. Сильні, слабкі, претерито-презентні та аномальні дієслова в давньоанглійській мові (порівняно з прагерманською) та їх співвідношення з

правильними, неправильними та модальними дієсловами сучасної англійської мови:

- основні форми дієслів та система дієвідмінювання в давньоанглійській мові;

- спрощення дієвідмінювання в середньоанглійській мові;

- перехід сильних дієслів до слабкої дієвідміни;

- втрата форм та семантичний розвиток претерито-презентних дієслів.

6. Історичний розвиток аналітичних форм дієслова в англійській мові:

- способи вираження майбутнього часу в давньо-, середньо- та ранньоновіанглійському періодах;

- статус пасивних конструкцій у давньоанглійській мові та розвиток аналітичних пасивних форм;

- формування системи аналітичних форм перфекту в середньо та ранньоновіанглійському періодах;

- проблема категорії виду в давньоанглійській мові;

- способи вираження тривалої дії в давньоанглійській мові;

- виникнення тривалих та перфектно-тривалих форм;

- форми умовного способу в давньо- та середньоанглійському періодах, формування системи аналітичних форм умовного способу в ранньоновіанглійському періоді.

7. Історичний розвиток неособових форм дієслова в англійській мові:

- форми та функції інфінітива, дієприкметників теперішнього та минулого часу в давньо-, середньо- та ранньоновіанглійському періодах;

- виникнення та розвиток герундія в середньо- та ранньоновіанглійському періодах.

8. Мовні наслідки скандинавського та норманського завоювань. Порівняння скандинавського та французького впливів.

9. Розвиток національної літературної англійської мови:

- економічне та політичне об'єднання Англії;

- уведення друкарства;

- поширення англійської мови за межами Британських островів;

- епоха Відродження в літературі;

- встановлення писемного стандарту.

10. Фонологічні процеси в середньо- та ранньоновіанглійському періодах і формування системи фонем сучасної англійської мови:

- кількісні зміни голосних у середньоанглійській мові;

- якісні зміни голосних у середньоанглійській мові;

- розвиток монофтонгів та дифтонгів;

- великий зсув голосних;

- зміни коротких голосних у ранньоновіанглійському періоді;

- розвиток дифтонгів;

- розвиток довгих монофтонгів та кількісні зміни голосних у ранньоновіанглійському періоді;

- еволюція приголосних фонем у середньо- та ранньоновіанглійському періодах.

IV. Лексикологія

1. Слово як основна одиниця словникового складу і як мовний знак. Визначення слова та його основні ознаки.
2. Словниковий склад мови як система: лексико-семантичні парадигми (синонімія, антонімія, полісемія, омонімія).
3. Словотвір як один із шляхів кількісного збагачення словникового складу мови. Основні засоби словотвору.
4. Семантична деривація як один із шляхів якісного збагачення словника.
5. Запозичення в словниковому складі англійської мови.
6. Фразеологія – один з найпродуктивніших шляхів збагачення словника.
7. Соціальна класифікація словникового складу англійської мови.
8. Варіанти та діалекти англійської мови, їх лексичні особливості.

V. Стилїстика

1. Стилїстика як лїнгвістична наука:
  - вихідні та основні поняття стилїстики;
  - лїнгвостилїстика та лїтературознавча стилїстика;
  - принципова схема передачі інформації;
  - стиль; функціонально-мовленнєвий та індивідуальний стилї;
  - контекст і його типи;
  - стилїстична синонімія;
  - виражальні засоби та стилїстичні прийоми.
2. Графіко-фонетична стилїстика:
  - графічна організація тексту та графічні засоби стилїстики;
  - асонанс, алїтерація, ономотопея.
3. Стилїстична морфологія англїйської мови:
  - поняття виражального засобу та стилїстичного прийому на морфологічному рївнї;
  - стилїстичний потенціал іменника;
  - стилїстичні функції артикля;
  - стилїстичні можливості категорїй дієслова;
  - прикметник і прислївник, їхнї стилїстичні функції.
4. Стилїстична лексикологія англїйської мови:
  - стилїстична диференціація словникового складу англїйської мови;
  - стилїстичне використання слів, що утворюють лексико-стилїстичну парадигму;
  - стилїстичні функції слів, що не входять до лексико-стилїстичної парадигми.
5. Стилїстична семасїологія англїйської мови:
  - природа фігур і тропів та сфери їх творення;
  - фігури заміщення (фігури якості, фігури кількості);
  - фігури суміщення (фігури тотожності, фігури протилежності, фігури нерівності).
6. Стилїстичний синтаксис англїйської мови:
  - поняття виражального засобу та стилїстичного прийому на синтаксичному рївнї;

- синтаксичні виражальні засоби;
- синтаксичні стилістичні прийоми.

7. Функціональний стиль:

- мовна система, функціональні стилі та індивідуальне мовлення;
- різні підходи до класифікації індивідуальних стилів;
- типологія функціональних стилів сучасної англійської мови та їх характеристика.

9. Стилїстика тексту:

- текст як найважливіша одиниця усної та писемної комунікації;
- класифікація текстів відповідно до різних критеріїв: приналежності до функціональних стилів, функціонально-стилїстичної диференціації (авторське мовлення, пряме та непряме мовлення, внутрішній монолог та ін.), композиційних форм, жанрів та їх характерних особливостей;
- текстуальність та її критерії;
- характеристика художнього тексту (внутрішня структура художнього твору її особливості; індивідуальний стиль письменника; образ автора і образ оповідача).

VI. Методика навчання англійської мови

1. Обов'язковий курс навчання АМ в середніх навчальних закладах різних типів. Ступені навчання. Особливості навчання АМ молодших школярів. Вікові особливості школярів 1-4 класів. Організація, форми, засоби навчання. Роль ігрових прийомів.

2. Характеристика середнього ступеня навчання АМ (основна школа). Вікові особливості школярів 5-9 класів. Різні підходи до організації навчання різних видів мовленнєвої діяльності. Паралельне навчання усіх видів мовленнєвої діяльності. Співвідношення усного мовлення, читання та письма. Форми та прийоми навчання.

3. Характеристика старшого ступеня навчання АМ (старша школа). Вікові особливості учнів 10-11 класів. Організація навчання, форми та прийоми навчання. Роль самостійної роботи у процесі оволодіння АМ.

4. Типи і види планів: календарний, тематичний, урочний. Структура планів. Компоненти та етапи плану уроку. Особливості планування в різних типах СНЗ.

5. Функції контролю. Види контролю: злитий з навчанням, відокремлений; поточний, тематичний, підсумковий; об'єктивний, суб'єктивний.

6. Форми контролю: індивідуальний, парний, фронтальний; усний/письмовий, одно-, двомовний, контроль з боку вчителя, взаємоконтроль, самоконтроль. Використання ТЗН у процесі контролю.

7. Тестовий контроль рівня сформованості мовної та мовленнєвої компетенції учнів.

8. Форми занять з АМ у СНЗ: урок як основна форма навчально-виховного процесу; домашня робота; лабораторні заняття; факультативні заняття; позакласна та позашкільна робота з АМ.

9. Специфіка уроку, вимоги до сучасного уроку АМ, форми роботи вчителя та учнів на уроці, переваги колективних форм роботи; типологія уроків АМ.
10. Структура уроку АМ. Функції учителя на уроці.
11. Історія розвитку проблеми індивідуалізації навчання АМ.
12. Система індивідуалізації процесу навчання АМ. Цілі індивідуалізації навчання АМ. Психологічна структура індивідуальності та методи дослідження індивідуальних особливостей учнів.
13. Провідні види індивідуалізації: мотивуюча, регулююча, розвиваюча та формуюча. Способи, прийоми та засоби реалізації кожного з видів індивідуалізації.
14. Індивідуалізовані вправи. Атлас індивідуально-психологічних особливостей учнів; організаційні форми індивідуалізації процесу навчання АМ.
15. Сугестопедична теорія Г. Лозанова – джерело сучасної методики інтенсивного навчання АМ. Основна ідея сугестопедії. Засоби сугестології.
16. Метод активізації резервних можливостей особистості й колективу Г. Китайгородської. Основні принципи методу активізації. Етапи роботи у циклі уроків за методом активізації: подача нового навчального матеріалу у тексті-полілозі (особливості такого тексту), тренування у спілкуванні, практика у спілкуванні.
17. Методика введення нового навчального матеріалу за методом активізації: чотири пред'явлення тексту-полілогу на одному занятті. Вимоги до вправ для тренування в спілкуванні та практики у спілкуванні.
18. Роль позакласної роботи з АМ у підвищенні мотивації учнів до вивчення предмета «Англійська мова». Види і форми позакласної роботи з іноземної мови на різних ступенях навчання, її завдання та зміст. Методика проведення різних форм та видів позакласної роботи у СНЗ.
19. Роль кабінету ІМ в організації позакласної роботи з АМ, його технічне та методичне обладнання.
20. Зв'язок предмета «Англійська мова» з іншими предметами, що проявляється у позакласній роботі. Сумісні форми позакласної роботи з іноземної та рідної мов учнів.
21. Роль та місце самостійної роботи учнів у процесі вивчення АМ. Види самостійної роботи.
22. Вимоги до організації та проведення самостійної роботи. Особливості самостійної роботи учнів початкової, основної і старшої школи. Класна і домашня самостійна робота. Засоби реалізації самостійної роботи.
23. Мовний портфель як засіб рефлексивного навчання АМ.
24. Проектна методика як засіб розвитку креативності учня.
25. Комунікативний підхід у сучасній методиці викладання ІМ за кордоном.
26. Дидактичні ігри на заняттях з англійської мови. Рольова гра.
27. Модульне навчання.
28. Проблемне навчання.
29. Тандем-метод.
30. Використання мультимедійних засобів навчання АМ.

VII. Англійська література

Своєрідність англосаксонської літератури доби Раннього Середньовіччя. «Беовульф» як англосаксонський героїчний епос: сюжетно-композиційна основа, казково-міфологічні мотиви, переплетення язичницького і християнського світоглядів у поемі.

Своєрідність англійської літератури Зрілого Середньовіччя. Лицарський роман на англійському ґрунті. Еволюція сюжетів про короля Артура та лицарів Круглого Столу. Розвиток сюжетів про Трістана та Ізольду в англійському лицарському романі.

Літературна творчість Джефрі Чосера як перехідне явище від естетики Середньовіччя до естетики Відродження. Своєрідність композиції і жанру «Кентерберійських оповідань» Чосера. Майстерність творення характерів в «Кентерберійських оповіданнях» Джефрі Чосера.

Розвиток англійської поезії доби раннього Відродження. Художнє новаторство поетів-«петраркістів» Джона Скелтона, Томаса Вайета, Генрі Говарда, графа Саррі.

Розвиток англійської поезії доби зрілого Відродження. Поетична творчість Філіпа Сідні (цикл «Астрофіл і Стелла»). Алгорична поема Едмунда Спенсера «Королева фей».

Становлення ренесансної трагедії у творчості Крістофера Марло. Розкриття теми злочинства у п'єсах «Тамерлан Великий», «Мальтійський єврей». Своєрідність інтерпретації традиційного сюжету про Фауста у трагедії Марло «Трагічна історія доктора Фауста».

Біографія Вільяма Шекспіра як літературознавча проблема. Жанр сонету у творчості Шекспіра: джерела сонетів, їх тематичне розмаїття, провідні образи та їх життєві прототипи. Жанрова своєрідність історичних хронік Вільяма Шекспіра. Проблема політики і моралі в хроніці «Король Річард III».

Бен Джонсон як творець англійської комедії характерів. «Теорія гуморів» та її вплив на жанр комедії («Вольпоне, або Хитрий лис», «Варфоломіївський ярмарок»).

Метафізична школа поезії як явище англійського бароко. Творчість Джона Донна: любовні, філософські та релігійні мотиви поезії.

Життєвий і творчий шлях Джона Мільтона – «співця англійської революції». Періодизація його творчості. Поема Джона Мільтона «Втрачений рай»: суперечливе поєднання ренесансних та революційних ідей. Біблійні та літературні джерела образів поеми.

Художня своєрідність комедії Реставрації, її антипуританський характер, зв'язок з «лібертинажем» (на прикладі комедії Вільяма Конгріва «Так чинять у світі»).

Розвиток «галантної» прози в добу Реставрації. Роман Афрі Бен «Оруноко, чи Царственный раб»: поєднання преціозного стилю і передпросвітницьких ідей.

Алгоричний зміст книги «Мандрі пілігрима» («Шлях паломника») Джона Беньяна. Композиція і система алгоричних образів творів. Образ «ярмарку суєти» і його відбиття в подальшій англійській літературі.

Риси класицизму та рококо у поезії Александра Попа («Віндзорський ліс», «Есе про критику», «Викрадення локона»).

Творчість Даніеля Дефо як явище раннього Просвітництва. Формування образу нового героя – англійського буржуа в романі «Робінзон Крузо». Авантюрно-пригодницькі романи Даніеля Дефо і традиція шахрайського роману («Молль Флендерс»).

Життєвий і творчий шлях Джонатана Свіфта. Памфлети «Битва книг» і «Казка бочки»: просвітницькі ідеї. Роман Джонатана Свіфта «Мандри Гуллівера»: композиція, жанрова своєрідність, сатиричні образи.

Семюель Річардсон – засновник англійського побутово-психологічного роману. Показ «життя серця» в романах «Памела», «Кларісса», «Сер Чарльз Грандісон». Річардсон як «батько сентименталізму».

Творчість Генрі Філдінга. Жанр «комічної епопеї» в його прозі («Пригоди Джозефа Ендрюса і його друга містера Адамса», «Історія Тома Джонса, знайди»).

Романи Тобайеса Смоллета і пізнє Просвітництво. «Пригоди Родеріка Рендома» і «Пригоди Перегріна Пікля» – розкриття теми шахрайства. Образи «диваків» у романах.

Сентименталізм як художня течія англійської літератури. Продовження традицій пейзажної лірики Едмунда Спенсера та Александра Попа в поемі Джеймса Томсона «Пори року». Філософська спрямованість «цвинтарної поезії»: «Скарга, або нічні роздуми» Едварда Юнга, «Прогулянка сільським цвинтарем» Томаса Грея. Поетика сентименталізму у творчості Олівера Голдсмита (елегія «Покинуте село», роман «Векфільдський священик»).

Естетичні засади англійського передромантизму. Літературні містифікації Джеймса Макферсона («Пісні Оссіана»), Томаса Чаттертона («Брістольська трагедія») як явище передромантизму. Готичний роман як жанр, його джерела, різновиди. «Замок Оранто» Гораса Волпола: своєрідність сюжету, фантастичні елементи, трактування проблеми зла.

Поезія Вільяма Блейка: дзеркальне протиставлення «Пісень невинності» і «Пісень досвіду». Пророчі книги Блейка, створення ним власної міфології.

Фольклорні традиції в ліриці Роберта Бернса.

«Озерна школа» як явище раннього англійського романтизму. Літературний маніфест «лейкістів» – передмова до другого видання «Ліричних балад». Поетизація буденного селянського життя в поезії Вільяма Вордсворта. Творчість Семюеля Тейлора Колріджа. Філософський смисл фантастичної поеми «Поема про Старого Мореплавця». Жанр романтичного фрагменту у творчості Семюеля Тейлора Колріджа («Крістабель», «Кубла хан»).

Своєрідність жанру історичного роману у творчості Вальтера Скотта (на прикладі роману «Айвенго»).

Художній світ романів Джейн Остін (на прикладі роману «Гордість та упередження»), принципи творення «змішаних» характерів.

Романтична поетика творчості Персі Біші Шеллі. Міфологічні та літературні джерела поеми «Прометей розкутий».

Жанр романтичної поеми у творчості Джона Кітса («Ендіміон», «Гіперіон», «Ламія» та ін.). Художнє багатство поезії Джона Кітса. Розвиток жанрів оди і сонету.

Джордж Байрон як найвидатніший представник англійського романтизму. «Паломництво Чайльд-Гарольда» як тип романтичної поеми. Образи демонічних злочинців у «східних поемах» Байрона («Корсар», «Лара», «Гяур»).

Феномен творчості сестер Бронте. «Джейн Ейр» Шарлотти Бронте як «роман виховання». Проблема емансипації жінки в романі. Розкриття теми згубної фатальної пристрасті в романі Емілії Бронте «Грозовий перевал», романтичні і готичні риси поетики твору.

Роман Чарльза Діккенса «Записки Піквікського клубу»: історія створення, літературні традиції, жанрова своєрідність. Традиції різдвяних оповідань у повісті Чарльза Діккенса «Різдвяна пісня в прозі». «Роман виховання» у творчості Чарльза Діккенса («Життя і пригоди Олівера Твіста», «Життя і пригоди Девіза Копперфільда»).

Соціально-критична спрямованість, викриття снобізму в романі Вільяма Мейкпіса Теккерея «Ярмарок суєти». Образи Беккі Шарп та Емілії Седлі: руйнування образу вікторіанської жінки.

Художня своєрідність пізньовікторіанської лірики в англійській літературі (на прикладі поезії Алджернона Чарльза Свінберна, Роберта Браунінга). Світ поезії Альфреда Теннісона, інтерпретація середньовічних мотивів і образів.

Декаданс в англійській літературі. «Братство прерафаелітів» і англійська література. Естетична програма групи. Поетична творчість Данте Габрієля Россетті і Крістіни Россетті.

Творчість Оскара Уайльда як явище естетизму. Роман «Портрет Доріана Грея»: проблема мистецтва і моралі, мистецтва і життя. Казки Оскара Уайльда: проблема Добра і Краси. Художній стиль казок Уайльда («Зоряний хлопчик», «Щасливий принц», «Соловей і троянда», «День народження інфанти» та ін.), вплив романтичної традиції Г.К.Андерсена.

Неоромантизм як художня течія в англійській літературі кінця XIX століття. Роберт Льюїс Стівенсон як засновник англійського неоромантизму, його естетичні погляди. Філософське осмислення теми зла у прозі Роберта Льюїса Стівенсона (за творами «Дивовижна історія доктора Джекіла і містера Гайда» або «Володар Баллантре»).

Розвиток жанру детективної новели у творчості Гілберта Кіта Честертона (цикл про пастора Брауна). Своєрідність детективної прози Артура Конан-Дойля. Образ Шерлока Холмса: традиції і новаторство.

Тенденції розвитку англійського реалізму кінця XIX – початку XX століття. «Сага про Форсайтів» Джона Голсуорсі: художнє дослідження впливу власності на психологію людини і суспільства (образ «форсайтизму»).

«Нова драма» в англійській літературі: розвиток соціальної драматичної дискусії у творчості Бернарда Шоу («Пігмаліон»).

Філософська проблематика і художня своєрідність наукової фантастики Герберта Уеллса («Острів доктора Моро», «Машина часу», «Невидимець»). Переосмислення ідей Фрідріха Ніцше, Чарльза Дарвіна.

Модерністська поезія в англійській літературі. Кельтські витоки творчості Вільяма Батлера Єйтса. Томас Стернз Еліот як класик модернізму (поеми «Порожні люди», «Безплідна земля»).

Школа «поточку свідомості» в англійській модерністській прозі (на прикладі творчості Вірджинії Вулф – «Місіс Делуей» та Джеймса Джойса – «Улісс»).

Розвиток інтелектуального роману в англійській літературі другої половини ХХ століття (Айріс Мердок, Вільям Голдінг, Джон Фаулз).

Розвиток реалістичного роману в англійській прозі другої половини ХХ століття. Тенденції розвитку сучасної англійської літератури.

VIII. Методика викладання англійської літератури

Методика викладання англійської літератури як наукова дисципліна і навчальний предмет. Об'єкт, предмет, зміст та структура курсу, його завдання. Витоки розвитку методики викладання літератури як науки. Зв'язок методики викладання англійської літератури з іншими науками. Методи наукового дослідження в методиці.

Професійні якості вчителя-словесника. Підготовка вчителя до уроку. Учитель як особистість, предметник, вихователь. Вимоги до вчителя літератури. Основні критерії оцінки ефективності його роботи. Види планування роботи вчителя. Календарний, тематичний, поурочний плани як робочі документи вчителя, їх роль і значення.

Проблема класифікації методів та методичних прийомів викладання літератури в школі. Поняття про метод, метод навчання, та методи викладання літератури, методичний прийом. Проблема класифікації методів у працях провідних методистів. Багатофункціональність методів навчання. Зумовленість вибору методу характером матеріалу, специфікою предмета, завданнями уроку, віковими особливостями та пізнавальними можливостями учнів. Взаємозв'язок і взаємодія методів навчання на уроках.

Стисла характеристика основних методів викладання літератури: лекції, бесіди, самостійної роботи. Класифікація методів навчання за джерелами одержання знань. Педагогічна суть, види, переваги, недоліки методів лекції, бесіди, самостійної роботи.

Стисла характеристика основних методів викладання на уроках літератури: репродуктивного, евристичного, дослідницького методів, методу творчого читання. Класифікація методів навчання М.Кудряшовим. Методичні прийоми, в яких реалізуються методи, види діяльності учнів, що їм відповідають.

Проблемний підхід до вивчення літератури. Питання проблемного підходу в навчанні в дослідженнях вітчизняних та зарубіжних психологів, методистів. Шляхи створення проблемних ситуацій. Рівні виявлення проблемності. Переваги й недоліки проблемного підходу у навчанні.

Урок як основна форма вивчення літератури в школі. Специфіка та ефективність уроку літератури, його мотиваційне забезпечення. Проблема типології уроків літератури в працях вітчизняних та зарубіжних методистів. Структура традиційного чотириелементного уроку.

Особливості структури і методики уроків літератури різних типів. Особливості побудови уроків вивчення нового матеріалу, систематизації та узагальнення знань. Уроки англійської літератури нетрадиційної форми.

Навчально-виховні можливості нетрадиційних уроків. Особливості підготовки й проведення нетрадиційних уроків різних форм.

Вивчення читацьких інтересів учнів, організація позакласного читання. Методика вивчення читацьких інтересів дітей. Зміст та структура уроків позакласного читання. Організація позакласного читання учнів.

Джерела, принципи, методика вивчення біографії письменника в школі. Принципи вивчення особистості письменника в школі. Джерела вивчення біографії. Форми й методи вивчення життєпису письменника.

Підготовка учнів до сприймання твору. Значення вступних занять. Художня установка як специфічна психологічна настроєність школяра. Значення підготовки учнів до сприймання твору. Зумовленість характеру підготовки до сприймання твору рівнем літературного розвитку дітей, своєрідністю ідейно-художнього змісту твору, його художньою специфікою, дидактичними завданнями уроку. Особливості методики проведення вступних занять у середніх та старших класах. Вступні уроки до окремих розділів.

Читання твору та його види. Читання твору як перший етап його вивчення. Значення виразного читання. Коментоване читання творів різних жанрів учнями середніх та старших класів. Місце й значення читання в особах: особливості читання байок, драматичних творів, розвиток творчого мислення дітей. Колективні декламації учнями середніх класів. Особливості читання за підручником і читання напам'ять.

Поняття про шлях аналізу літературного твору. Шляхи аналізу в літературознавчій науці та шкільній практиці. Поняття про шлях аналізу художнього твору. Проблема термінології і змісту шляхів аналізу в працях вітчизняних та зарубіжних методистів. Найбільш раціональні ти шкільного літературного аналізу.

Особливості подієвого шляху аналізу художнього твору. Проблема термінології подієвого шляху аналізу художнього твору в працях вітчизняних та зарубіжних методистів. Алгоритм подієвого шляху аналізу та його переведення в загальну систему запитань і завдань. Переваги й обмежені можливості подієвого шляху аналізу.

Методика пообразного шляху аналізу художнього твору. Чинники, що впливають на вибір шляху аналізу. Алгоритм пообразного шляху аналізу та його переведення в загальну систему запитань і завдань. Переваги й обмежені можливості пообразного шляху аналізу.

Проблемно-тематичний шлях аналізу художнього твору. Чинники, що впливають на вибір шляху аналізу. Алгоритм проблемно-тематичного шляху аналізу та його переведення в загальну систему запитань і завдань. Переваги й обмежені можливості проблемно-тематичного шляху аналізу.

Принципи й прийоми шкільного аналізу художнього твору. Наукові принципи аналізу літературного твору: вимога розглядати твір у єдності змісту й форми; принцип історичного підходу; принцип єдності змісту й почуття; загально-дидактичні принципи. Про історико-генетичний та історико-функціональний підхід до вивчення художнього твору. Прийоми шкільного аналізу художнього твору. Повторне перечитування окремих епізодів, тем літературного твору як важливий прийом його аналізу. Прийоми аналізу твору, що ґрунтуються на принципі зіставлення.

Методичні форми й прийоми роботи над образом-персонажем. Образ-персонаж як своєрідний сплав індивідуального й типового, національного й загальнолюдського. Поступове осмислення прийомів зображення героїв літературного твору учнями різних класів. Форми, методи й прийоми роботи над образом-персонажем.

Вивчення мови художнього твору. Основний шлях вивчення мови художнього твору – практичні спостереження дітей. Особливості розгляду мови художнього твору в середніх та старших класах загальноосвітньої школи. Аналіз мови автора та мови дійових осіб. Стилістичний експеримент. Зіставлення різних редакцій та перекладів твору.

Підсумкові заняття як завершальний етап вивчення твору чи творчості письменника. Призначення й особливості підсумкових занять у середніх і старших класах. Методи, прийоми й форми роботи.

Розвиток усного й писемного мовлення учнів на уроках літератури. Джерела вдосконалення усного й писемного мовлення учнів, методичні прийоми розвитку зв'язного мовлення.

Система письмових робіт школярів у процесі їх літературної освіти. Роль письмових робіт з літератури в процесі літературної освіти учнів. Система письмових робіт як науково виправданий порядок поступового оволодіння учнями навичками писемного мовлення, зумовлений віковими можливостями дітей і характером їх розвитку.

Види творчих письмових робіт учнів з літератури. Особливості структури та методики уроків розвитку зв'язного мовлення. Проблема класифікації учнівських творів у працях методистів. Особливості структури та методики уроків підготовки та написання творів різних типів.

Специфіка аналізу перекладного тексту. Погляди на переклад та його методику: Літературний і мовний підходи. Труднощі перекладного поетичного твору: розбіжності між структурою двох мов і формальними вимогами до поетичних текстів. Рівні та підрівні перекладацької діяльності. Виділення ключових текстових одиниць, визначення їх значення і підзначення, з'ясування перекладного тексту.

Види перекладу, форми і методи роботи з ним. Художній, авторський та авторизований переклад. Форми і методи роботи з перекладним текстом. Усвідомлення першотвору в його зв'язках з життям тієї країни і тієї епохи, які в ньому відображені. Місце оригіналу у творчості автора, роль у розвитку літератури. Встановлення з якого саме тексту перекладав інтерпретатор. Оцінка творчого внеску перекладача. Встановлення зв'язків із попередніми версіями перекладів даного твору. Аналіз перекладацького методу та перекладацької концепції.

Методика порівняльного аналізу оригіналу й перекладу. Заохочення до читання оригінальних творів – основне завдання порівняльного аналізу оригіналу й перекладу. Використання «аналогів» досліджуваного тексту – один з надійніших способів найповнішого осягнення його справжнього змісту. Порівняння кількох перекладів одного твору здійснених різними перекладачами у різні часи. Порівняння різночасових перекладів одного твору рідною мовою. Порівняльний аналіз оригінального твору, який століттями віддалений від сьогодення з перекладом, здійсненим сучасним перекладачем.

Порівняльний аналіз першотвору і перекладів, які з'явилися приблизно в один час. Порівняльний аналіз оригіналу й перекладу, час створення яких збігається. Порівняльний аналіз кількох перекладів одного твору, здійснених одним перекладачем. Порівняльний аналіз першотвору й авторського перекладу.

Особливості методики вивчення літературно-критичних статей. Місце літературно-критичних статей у процесі вивчення окремих творів чи творчості письменника. Вимоги до використання літературно-критичних праць вчителем. Значення різноманітних форм самостійної роботи у процесі вивчення літературно-критичних статей.

Формування в учнів теоретико-літературних понять на уроках літератури. Обсяг і система відомостей з теорії літератури в шкільному курсі. Значення практичного дослідження художніх текстів, продуманої системи самостійних вправ, різноманітних видів роботи в процесі формування в учнів теоретико-літературних понять.

Наочність та сучасні технічні засоби навчання на уроках літератури. Наочність як один із важливих принципів навчання. Предметна й образна, словесно-образна, умовно-схематична зображувальна, динамічна синтетична наочність, картини й ілюстрації; особливості їх використання. Види технічних засобів навчання, що використовуються на уроках літератури. Переваги й недоліки використання ТЗН у процесі літературної освіти. Методика використання екранних, звукових та аудіовізуальних ТЗН на уроці літератури. Комп'ютер в роботі вчителя.

Позакласна робота з англійської літератури. Організаційні форми позакласних занять, їх призначення. Види літературних гуртків. Особливості методики підготовки й проведення літературних вечорів, читацьких конференцій, диспутів. Літературна творчість учнів, збирання фольклору, заняття літературною картографією. Організація шкільного літературного музею, його робота. Літературні екскурсії та походи.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТІВ

Час виконання тестових завдань – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест складається із 100 завдань, з яких – 95 тестів закритого типу (з альтернативними вибірковими відповідями в 4-х варіантах) та 5 тестів відкритого типу (самостійна відповідь на питання, на утворення логічних пар, на визначення термінологічних понять, написання міні-творів, есе та інших форм творчої роботи).

Від 1-го до 95-го завдання за кожну правильну відповідь нараховується 0,8 бала.

Кількість правильних відповідей за тестові питання	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання	Кількість правильних відповідей за тестові питання	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання
0	100,0	48	138,4
1	100,8	49	139,2

2	101,6	50	140,0
3	102,4	51	140,8
4	103,2	52	141,6
5	104,0	53	142,4
6	104,8	54	143,2
7	105,6	55	144,0
8	106,4	56	144,8
9	107,2	57	145,6
10	108,0	58	146,4
11	108,8	59	147,2
12	109,6	60	148,0
13	110,4	61	148,8
14	111,2	62	149,6
15	112,0	63	150,4
16	112,8	64	151,2
17	113,6	65	152,0
18	114,4	66	152,8
19	115,2	67	153,6
20	116,0	68	154,4
21	116,8	69	155,2
22	117,6	70	156,0
23	118,4	71	156,8
24	119,2	72	157,6
25	120,0	73	158,4
26	120,8	74	159,2
27	121,6	75	160,0
28	122,4	76	160,8
29	123,2	77	161,6
30	124,0	78	162,4
31	124,8	79	163,2
32	125,6	80	164,0
33	126,4	81	164,8
34	127,2	82	165,6
35	128,0	83	166,4
36	128,8	84	167,2
37	129,6	85	168,0
38	130,4	86	168,8
39	131,2	87	169,6
40	132,0	88	170,4
41	132,8	89	171,2
42	133,6	90	172,0
43	134,4	91	172,8
44	135,2	92	173,6
45	136,0	93	174,4
46	136,8	94	175,2

47	137,6	95	176,0
----	-------	----	-------

Від 96-го до 100-го завдання за кожну відповідь нараховується від 0 до 4,8 бала в залежності від повноти відповіді.

3,7 - 4,8 балів - завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та тези аргументовано й оформлено належним чином.

2,5 – 3,6 балів - завдання виконано повністю, але допущено незначні неточності у викладі та обґрунтуванні.

1,3 – 2,4 балів - завдання виконано не повністю, допущено значні неточності у викладі та обґрунтуванні.

0 – 1,2 балів - завдання виконано частково, зі значними помилками у викладі та обґрунтуванні.

Отже, за 5 тестів відкритого типу вступник може набрати від 0 до 24 балів.

Остаточна конкурсна оцінка (**КО**) за 200-бальною шкалою (від 100 до 200) формується за формулою:

$$\mathbf{КО = 3Т + ВТ,}$$

де **3Т** – бали за виконання тестів закритого типу (див. таблицю); **ВТ** – бали за виконання тестів відкритого типу (від 96-го до 100-го).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Практичний курс англійської мови

1. Англійська мова. Комунікативний аспект: Підручн. для студ. вищих навч. закладів / [Мисик Л., Арцишевська А., Кузнецова Л., Поплавська Л.]. – Львів : Світ, 2007. – 432с.

2. Возна М.О., Галонів А. Б., Антонюк Н.М., Хоменко Н.С., Пермінова А.А. [за заг. ред. проф. Карабана В.І.] Англійська мова для перекладачів та філологів (I, II, III, IV курси). – Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. – 440с.

3. Практичний курс іноземної мови / [Черноватий Л. М., Карабан В. І., Набоков І. Ю., Рябих М. В.]. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 432с.

4. Практический курс английского языка. 4 курс: учеб. для студ. высш. Учеб. Заведений / [В. Д. Аракин и др.] ; под. ред. В. Д. Аракина. – 5-е изд., перераб. и доп. – М : Гуманитар. изд. Центр ВЛАДОС, 2006. – 351 с.

5. Oxford Exam Excellence / [Danuta Gryca, Joanna Sosnowska, Russell Whitehead et al.] – L. : Oxford University Press, 2009. – 201p.

6. Soars J., Soars L. New Headway Advanced: [Student's Book] / John Soars, Liz Soars – L. : Oxford University Press, 2005. – 161 p.

7. Soars J., Soars L. New Headway Advanced: [Workbook] / John Soars, Liz Soars – L. : Oxford University Press, 2005. – 105 p.

8. Soars J., Soars L. New Headway Advanced: [Teacher's Book] / John Soars, Liz Soars – L. : Oxford University Press, 2005. – 159 p.

Практична граматики

1. Англійська мова. Комунікативний аспект : Підручн. для студ. вищих навч. закладів / [Мисик Л., Арцишевська А., Кузнецова Л., Поплавська Л.]. – Львів : Світ, 2007. – 432с.

2. Барановська Т. В. Граматика англійської мови. Збірник вправ : Навч. посібник. Видання друге, випр. та доповн. – К : ТОВ «ВП Логом-М», 2008. – 384с.

3. Возна М. О., Галонів А. Б., Антонюк Н. М., Хоменко Н. С., Пермінова А. А. [за заг. ред. проф. Карабана В.І.] Англійська мова для перекладачів та філологів (I, II, III, IV курси). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 440с.

4. Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. Киев: Методика, 2004, рус., англ.

5. Каушанская В. Л., Ковнер Р. Л., Кожевникова О. Н., Сквирская С. Е., Райнерс З. М., Цырлина Ф. Я. Сборник упражнений по грамматике английского языка. Москва: Страт, 2006, англ.

6. Практичний курс іноземної мови / [Черноватий Л. М., Карабан В. І., Набоков І. Ю., Рябих М. В.]. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 432с.

7. Практический курс английского языка. 4 курс: учеб. для студ. высш. Учеб. Заведений / [В. Д. Аракин и др.] ; под. ред. В. Д. Аракина. – 5-е изд., перераб. и доп. – М : Гуманитар. изд. Центр ВЛАДОС, 2006. – 351 с.

8. Черноватий Л. М., Карабан В.І. та ін. Практична граматики англійської мови з вправами: посібник для Вступників вищих закладів освіти. У 2 томах. – Вінниця: Нова Книга, 2006, англ.

Історія англійської мови

1. Аракин В. Д. История английского языка. – М., 1985.

2. Верба Л. Г. Історія англійської мови. Посібник для Вступників та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – 296 с.

3. Расторгуева Т. А. История английского языка. – М., 2005. – 348 с.

4. Wells J. C. Accents of English 1. An Introduction. Cambridge University Press, 1982.

5. Wells J. C. Accents of English 2. The British Isles. Cambridge University Press, 1982.

Лексикологія

1. Антрушина Г. Б., Афанасьев О. В., Морозова Н. Н. Лексикология английского языка. – 5-е изд; стереотип. – М. : Дрофа, 2005. – 286 с.

2. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 248 с.

3. Гороть Є. Г. Лексикологія сучасної англійської мови. – К. : Либідь, 1996.

4. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 128 с.

5. Минаева Л. В. Лексикология и лексикография английского языка. – М. : СТУПЕНИ, 2003. – 224 с.

6. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 528 с.

Стилістика

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык. – М. : Флинта, 2002. – 310 с.

2. Єфімов Л. П., Ясінецька О.А. Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2004.

3.Знаменская Т. А. Стилистика английского языка. Основы курса. – М. : Эдиториал УРСС, 2002. – 156 с.

4.Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка: Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. – 2-е изд. испр. – М. : ООО «Издательство Астрель», 2003. – 221 с. (на англ. яз).

5.Bradford T. Stull The Elements of Figurative Language. – London : Prentice Hall, 2002.

Методика навчання англійської мови

1.Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). / Э. Г. Азимов, А. Н. Щукин – М. : Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.

2.Державні стандарти базової і повної середньої освіти. Освітня галузь «Мови і літератури» // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – № 1. – С. 48- 52.

3.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти, вивчення, викладання, оцінювання. Відділ сучасних мов. Страсбург. – К. : Ленвіт, 2003. – 261 с.

4.Книга вчителя іноземної мови: Довідково-методичне видання / Упоряд. О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 240 с.

5.Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: Посібник. Вид, 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої, – К. : Ленвіт, 2004. – 360 с.

6.Програми для загальноосвітніх навчальних закладах з поглибленим вивченням іноземних мов / Іноземні мови, вид-во «Перун», 2005. – 208с.

7.Урок иностранного языка : учебное пособие / ред. Е. И. Пассов, Е. С. Кузнецова – Ростов н/Д: Феникс; М : Глосса-Прес, 2010. – 640 с. (Настольная книга преподавателя иностранного языка).

Англійська література

1.Михальская Н.П. История английской литературы / Н.П. Михальская. – М. : Академия, 2007. – 480 с

2.Павличко С. Зарубіжна література / С. Павличко – К.: Основи. 2001. – 559 с.

3.Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження / Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. – Львів: Світ, 1993. – 310 с.

4.Давиденко Г.І., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII сторіччя: [навч. посібник]. – К. : Центр учбової л-ри, 2007. – 292 с.Історія зарубіжної літератури XX ст. / Давиденко Г.І., Стрельчук Г.М., Гринчак Н.І. – К. : ЦНЛ, 2011. – 488 с.

5.Кузьменко В. І. Історія зарубіжної літератури XX ст. : навч. посібник. – К. : Академія, 2010. – 496 с.

6.Carter R., McRae J. The Routledge History of Literature in English. Britain and Ireland / R.Carter, J. McRae. – London/NY, 2001. – P.169-173 (THE GOTHIC AND THE SUBLIME)

7.A companion to the eighteenth-century English novel and culture/edited by Paula R. Backscheider and Catherine Ingrassia. - Blackwell Publishing, 2005 – P.383 – 398 (Gothic Fiction)

8.Вершинин И.В. Эстетика и поэтика английского предромантизма [Электронный ресурс] / И.В. Вершинин // Известия Рос.гос.пед.ун-та им. А.И. Герцена.- №5. – Т.5. – 2003. – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/estetika-i-poetika-angliyskogo-predromantizma>.

9.<http://www.bartleby.com>

10. <http://study.com/academy/course/english-literature.html>

Методика викладання англійської літератури

1.Исаева О. Организация та розвиток читацької діяльності школярів при вивченні зарубіжної літератури: Посібник для вчителя. – К. : Ленвіт, 2000. – 184 с.

2.Мартинець А. М. Сучасний урок зарубіжної літератури / А. М. Мартинець. – Х. : Вид. Група «Основа», 2005. – 176 с.

3.Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури : [навчально-методичний посібник] / Л. Мацевко-Бекерська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 320 с.

4.Методика преподавания литературы: пособие для студентов и преподавателей / Под ред. О. Ю. Богдановой, С. А. Леонова, В. Ф.Чертова. – М. : «Академия», 2002. – 400 с.

5.Мірошниченко Л. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник для Вступників філологів, – К. : Ленвіт, 2000, - 239 с.

6.Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За ред. Н. Волошиної. – К. : Ленвіт, 2002. – 344 с.

7.Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : [науково-методичний посібник] / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; [за ред. О. І. Пометун]. – К. : Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.